

УДК 338.48:339.9

T-33

Рекомендовано до друку Науково-методичною радою Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет» (протокол від 21.12.2023 р. (протокол № 4).

T-33 Теоретико-прикладні проблеми розвитку індустрії туризму та гостинності у конкурентному середовищі: матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (Дніпро, 29 листоп. 2023 р.). Дніпро : ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», 2023. 113 с.

Збірник містить матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Теоретико-прикладні проблеми розвитку індустрії туризму та гостинності у конкурентному середовищі» (29.11.2023), у роботі якої взяли участь здобувачі вищої освіти закладів вищої освіти України.

Матеріали науково-практичної конференції надруковані в авторській редакції.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

докт. юрид. наук, проф. **Олег КИРИЧЕНКО** (голова); канд. ек. наук, доц. **Тетяна ТЕСЛЕНКО** (заст. голови); **Андрій МІРОШНИК** (секретар); канд. юр. наук **Сергій ДУБОВ**; док. ек. наук, проф. **Ігор САЗОНЕЦЬ**; док. ек. наук, проф. **Володимир ДЖИНДЖОЯН**; док. ек. наук, проф. **Ольга САЗОНЕЦЬ**; канд. юр. наук, доц. **Тетяна ЛЕЖНЄВА**.

© ВНПЗ ДГУ, 2023

© Автори, 2023

прибуткових позицій, а також унікальні та фірмові страви, які виділяють ресторан. Регулярний перегляд та оновлення асортиментної політики допомагає гарантувати, що воно залишається актуальним для клієнтів, може стимулювати продаж та підвищити задоволеність клієнтів. Загалом оптимізація асортиментної політики – це безперервний процес, що вимагає пильної уваги та продумування для досягнення максимальних результатів для ресторану.

Список використаних джерел:

1. О. С. Сенишин, О. В. Кривешко. Маркетинг. Навчальний посібник. Львів, 2020. 347 с.
2. Діденко Є. О., Савельєв Д. С. Управління асортиментною політикою підприємства URL : https://knutd.edu.ua/publications/pdf/Ukrainian_editions/Didenko2015052214.pdf (дата звернення 09.11.2023)
3. Коваленко Л. Г. Асортиментна політика закладів ресторанного господарства України. *Економіка і суспільство*. 2016. № 5. С. 160-163. URL : https://economyandsociety.in.ua/journals/5_ukr/28.pdf
4. Могилова А. Ю., Шарафост М. Л. Удосконалення асортиментної політики ресторану. *Ефективна економіка*. URL : http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2019/6.pdf (дата звернення 10.11.2023)

Саленко Євген Олександрович

здобувач вищої освіти

першого(бакалаврського) рівня вищої освіти
Дніпровського гуманітарного університету

Науковий керівник:

Сазонець Ігор Леонідович

доктор економічних наук, професор,

професор кафедри туристичного та

готельно-ресторанного бізнесу

Дніпровського гуманітарного університету

ОСНОВНІ ВИДИ ТА НАПРЯМИ ВНУТРІШНЬОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Військові дії на території України та запроваджений військовий стан змусили українські туристичні компанії переорієнтуватися на інші напрямки. Велика кількість компаній зосередилася на пропозиції турів до безпечних регіонів України та сусідніх країн. Зросла популярність внутрішнього туризму, коли українці почали більше подорожувати по своїй країні, переважно у західноукраїнському напрямку та курорти Центральної

України у Полтавській та Черкаській областях (м. Миргород, с. Диканька, с. Суботів, урочище Холодний яр, м. Чигирин). Враховуючи кризу в економіці загалом та в туристичній галузі зокрема, ціни на відпочинок всередині країни істотно не піднялися. Крім того, відкриваються нові готелі та бази відпочинку у Львівській та Закарпатській областях. У містах проводять екскурсії, дітей розважають майстер-класами й походами, а дехто навіть ходить на пляж. Звісно, ці доступні види туризму можуть існувати лише там, де не відбуваються активні бойові дії. Проте життя триває, і українці, не дивлячись на обставини, продовжують подорожувати. Через постійний стрес та напруження люди як ніколи потребують можливості хоча б у невеликих радощах. А туристичні подорожі добре цьому сприяють.

На основі аналізу наукової літератури [1-9] доцільно виокремити наступні види та напрямки внутрішнього туризму, що мають популярність у населення у теперішній час:

1. Рекреаційний туризм. Це відпочинок для поправки і підтримки здоров'я, заспокоєння, якомога далі від повітряних тривог, вибухів.

2. «Патріотичний», історичний туризм. Українцям можна порадити відвідувати історичні музеї або визначні об'єкти, пов'язані з історією України.

3. Культурний туризм. Українська культура найбільше потребує фінансової підтримки. Саме тому українці, які мають можливість відвідувати музеї чи галереї, платити за екскурсії, таким чином допоможуть державі.

4. Екотуризм. Екотуризм залишається популярним серед українців, зокрема на Заході. На Закарпатті найкраще людям «зайшли» саме природні локації. Походи, шум гірських річок та водоспадів, краєвиди на гори та полонини. Дуже подобаються парки, де багато квітів, яскраві кольори – все те, що дозволяє перезавантажитись. Адже тільки природа лікує душі. Можна відвідувати ботанічні й зоологічні локації: заповідники, зоопарки, заказники. Одним із безпечних варіантів екотуризму є відвідування печер. Це такі природні пам'ятки, де людина відчуває себе в лоні природи, адже маршрути там не освітлені. Треба використовувати додаткове світло.

5. Гастротуризм. Тематичні гастроелекскурсії та тури продовжують працювати на заході України.

6. Екстремальний туризм. Навіть під час війни деякі турагенства пропонують екстремальні види спорту: скелелазіння, хайкінг, рафтинг.

7. Водний туризм. Водний туризм одночасно межує і з екстремальним, і з рекреаційним туризмом. Активний відпочинок на воді пропонують в усіх західних областях. Можна надати перевагу купанню в чанах і термальних водах на Закарпатті. Або відвідати котеджні містечка з басейнами у рамках турів по Буковині. На заході України проводять багато екскурсій на катері по річці Стир, по Дністру та інших маршрутах. На Волині доступний відпочинок на Шацьких озерах.

8. Лікувально-оздоровчий туризм. У зв'язку із збільшенням кількості поранених та людей, що потребують медико-соціальної реабілітації

відбувається значне зростання попиту на послуги лікувально-оздоровчого туризму. Базою для розвитку цього туризму є провідні санаторно-курортні підприємства України, що мають потужну лікувальну базу. Бійці на фронті не тільки отримують поранення, але в них загострюються та розвиваються хронічні хвороби у зв'язку з переохолодженням, нервовою напругою та іншим шкідливим для здоров'я факторами. Особливо це стосується бійців старше 50 років. Крім того, реабілітації після захворювань дуже часто потребують особи, що є переселенцями і вирвані зі звичних для себе комфортних умов життя.

Збираючись у мандрівку, варто подбати про безпеку. ДАРТ ще у процесі розробки правил безпеки для туристичного бізнесу під час війни. Українцям завжди рекомендували мандрувати Україною, оскільки це підтримка національного бізнесу, як і купівля українських продуктів, одягу, товарів українського виробника. Але в туристичній діяльності потрібно дивитися на питання безпеки:, зокрема на можливість ракетних ударів та замінованості територій. Необхідно вибирати для відпочинку безпечні місця. Сфера гостинності та індустрія розваг також продовжують функціонувати.

Кафе, бари та ресторани продовжують приймати відвідувачів. Театри та кінотеатри теж не припинили свою роботу, виконавці надалі дають концерти. В умовах війни навряд чи можна говорити про розвиток туризму. Але як для економіки, так і суспільства важливо зберегти хоча б частину його діяльності.

Список використаних джерел:

1. Габчак Н., Білак О. Туризм країн Карпатського євро регіону. Навч. посібник. В-во ТОВ «РІК-У». Ужгород. 2023. 178 с.
2. Зарубіна А., Онойко Ю. & Щербатюк Н. Сучасні тенденції розвитку внутрішнього туризму. Економіка та суспільство, 48. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/issue/view/48> (дата звернення: 15. 11. 2023 р.).
3. Тарасовський Ю. Куди і як подорожували українці під час війни. Join UP! показав результати й тенденції 2022 року. URL: <https://forbes.ua/news/kudi-i-yak-podorozhuvali-ukrainsi-pid-chas-viyni-join-up-pokazav-rezultati-y-tendentsii-2022-roku-09022023-11629> (дата звернення: 15. 11. 2023 р.).
4. Турзбір в Україні за перше півріччя 2022 року зріс майже на 29%. URL: <https://www.tourism.gov.ua/blog/turzbir-v-ukrayini-za-pershe-pivrichchya-2022-roku-zris-mayzhe-na-29>. (дата звернення: 15. 11. 2023 р.).
5. Щодо розвитку внутрішнього туризму в Україні Аналітична записка Національного інституту стратегічних досліджень НАН України. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2020-06/vnutrishniy-turyzm-v-ukraini.pdf> (дата звернення: 15. 11. 2023 р.).
6. Сазонець І. Л., Філоненко А. С. Організаційні засади функціонування готельної індустрії України та вплив на неї пандемії COVID-19. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 49. С. 48–53.
7. Сазонець І. Л., Волошина Д. М. Поняття економічного потенціалу та формування потенціалу туристичної галузі України. *Ефективна економіка*.

2023. № 2 URL: <https://nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/1138> (дата звернення 19.01.2023 р.).

8. Сазонець І. Л., Потьомкіна В. А. Державно-інституційне регулювання розвитку курортної справи в Україні. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2023. №2. URL: <https://www.nauka.com.ua/index.php/dy/article/view/1116> (дата звернення: 23.01.2023 р.).

9. Сазонець О. М., Сазонець І. Л. Міжнародний бізнес і логістика: понятійно-термінологічний словник. Київ: «Центр учбової літератури». 2021. 264 с.

Шапенкова Дар'я Геннадіївна

здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Українського державного університету
науки і технологій

Пінчук Олена Петрівна

здобувач вищої освіти
другого (магістерського) рівня вищої освіти
Українського державного університету
науки і технологій

Науковий керівник:

Задоя Вячеслав Олександрович

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки та менеджменту
Українського державного університету
науки і технологій

ПРОМИСЛОВИЙ ТУРИЗМ: АНАЛІЗ МАРКЕТИНГОВИХ ПІДХОДІВ ТА СТРАТЕГІЙ УПРАВЛІННЯ

Промисловий туризм здобуває все більшої уваги, як альтернативний аспект туристичного бізнесу, спрямований на дослідження промислової спадщини [1]. Цей тип туризму може проявлятися в різних середовищах, включаючи важкодоступні виробничі об'єкти, такі, як музеї компаній, діючі виробничі підрозділи, і навіть ті, що знаходяться на стадії проектування. Ці місця, із своїми унікальними характеристиками, привертають увагу завдяки своїй освітній й туристичній привабливості. Промисловий туризм включає різноманітну туристичну активність, де основною мотивацією є, як матеріальні, так і нематеріальні промислові знання.

Враховуючи, що промисловий туризм передбачає відвідування, як